

Metsäkoneyritysten kannattavuus

Timo Makkonen ja Ari Pihlajavaara

5.5.2021

Asiat

- 1. Yleinen kannattavuuden kehitys**
- 2. Keinoja kannattavuuden kehittämiseen**
- 3. Jaksotyö (Ari Pihlajavaara)**
- 4. Koneyrittäjien Datapankki kannattavuuden kohentamisen apuna**

Koneyrittäjät ry

- energia-, maarakennus- ja metsäalan koneyrittäjien valtakunnallinen **yrittäjä- ja työnantajajärjestö**
- perustettu 1969, 16 jäsenyhdistystä
- ~ 2200 jäsenyrittäjää (v. 2020)
- henkilökunta 17 (liitto 12+ Finnmetko Oy 5)
- kokoaa koneyrittäjät yhteistoimintaan
- parantaa ja kehittää jäsenten yritystoiminnan edellytyksiä
- **tuottaa palveluita**
- lisää jäsenten osaamista, arvostusta ja sosiaalista turvallisuutta

Toiminnan painopistealueet:

1. Edunvalvonta – yleinen edunvalvonta
2. Työmarkkinatoiminta - neuvottelut, neuvonta, koulutus
(**3 työehtosopimusta** ; metsäkone- , maarakennus- ja turveala)
3. Viestintä
– **www.koneyrittajat.fi, KL-uutiset , KL-mobiilisovellus**
4. Neuvonta ja koulutus (lakimuutokset, sertifiointi, työsuhdeasiat, TES)
5. Osaamisen kehittäminen (kehitysprojektit, gradut, oppaat, IT)
6. Kaupallinen yhteistyö (= jäsenten hankinnat edullisiksi)
7. Vapaa-ajan virkistystoiminta (yhdistystaso järjestää)

Koneyrittäjät 2030 -strategia ohjaa toimintaamme

Finnmetko Oy

Koneyrittäjien liiton omistama yhtiö

- Järjestää konealan näyttelyjä ja seminaareja (maanrakennus-, energia-, metsä- ja metsänparannuspäivät)
- Julkaisee ja myy **Koneyrittäjä**-lehteä
- Myy **Koneyrittäjien Datapankki**-palvelua

FinnMETKO
2020

Jämsä 3.-5.9.
www.finnmetko.fi

1. Yleinen kannattavuuden kehitys – Talouden tunnusluvut

Tulosseuranta-aineiston taustat

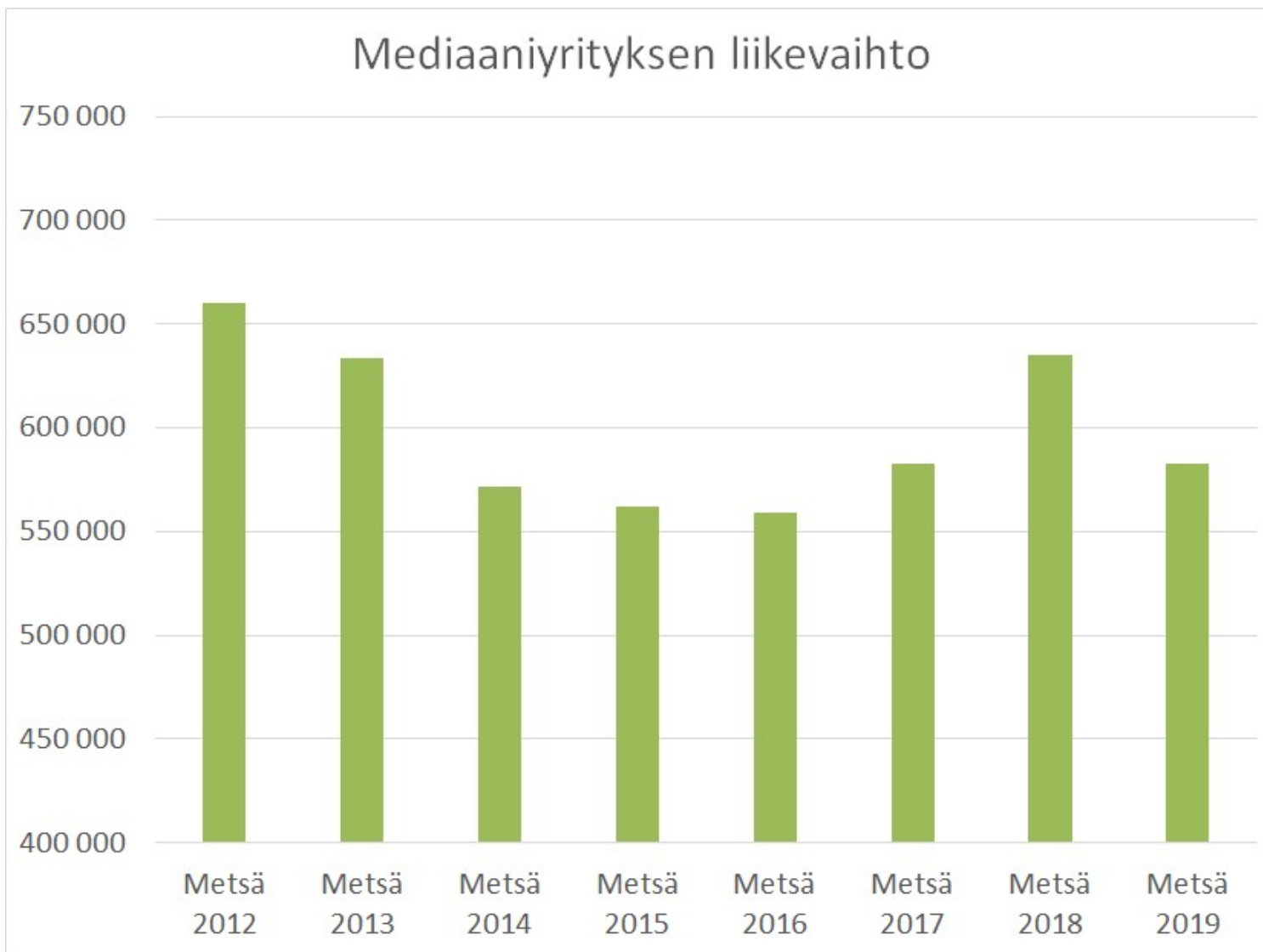
- Tiedot perustuvat Koneyrittäjien liiton jäsenyritysten tilinpäätöstietoihin
- Vuosia 2012-2015 koskevat tiedot tulivat Asiakastieto Oy:stä ja ne laski ja raportoi BSH Partners –tilitoimisto
 - Kohdeyritysten joukko on ollut sama
- Vuodesta 2016 tiedot on hankkinut ja tulokset laskenut sekä raportoinut **Bisnode Oy**
 - Kohdeyritysten joukko on pääosin sama kuin aiemmin, mutta seurattava yritysjoukko päivitettiin 2019 jäsenistön muututtua vuosien saatossa

Toimiala/vuosi	2016	2017	2018	2019
Haketus	19	16	16	17
Maarakennus	190	190	198	163
Puunkorjuu	387	387	401	352
Turve	56	57	57	52

AT

Koneyritysten liikevaihdon kehitys 2012–2019

Koneyritysten liike-tulos 2012– 2019

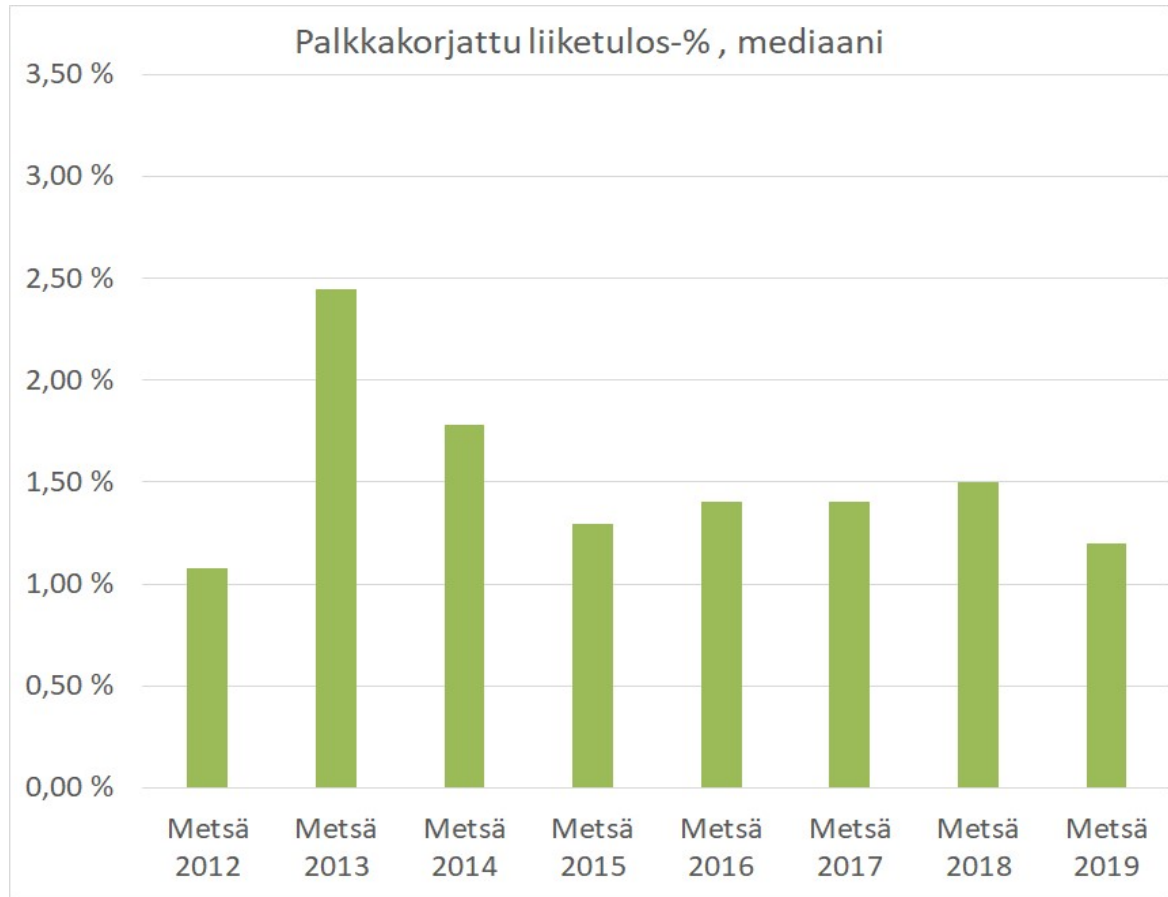
Huom! Virallisiin tilinpäätöstietoihin on tehty **palkkakorjaus** eli lisätty palkkakustannuksia seuraavasti yrityksen liikevaihdon perusteella:

Liikevaihto	Palkkakorjaus
Alle 70 000 €	10 000 €
70 000–400 000€	20 000 €
Yli 400 000 €	30 000 €

Miksi?

Palkkakorjauksella aineiston yrityksiin "pakotetaan" em. suuruinen palkkakustannus yrittäjän työpanoksesta. Korjaa "tulosvirheen", joka syntyy, kun palkka otetaan osinkona, jolloin se ei vaikuta liike-tulokseen.

Vaikutus
4-5 %-yksikköä

yli 10%	Hyvä
5 – 10%	Tyydyttävä
alle 5%	Heikko

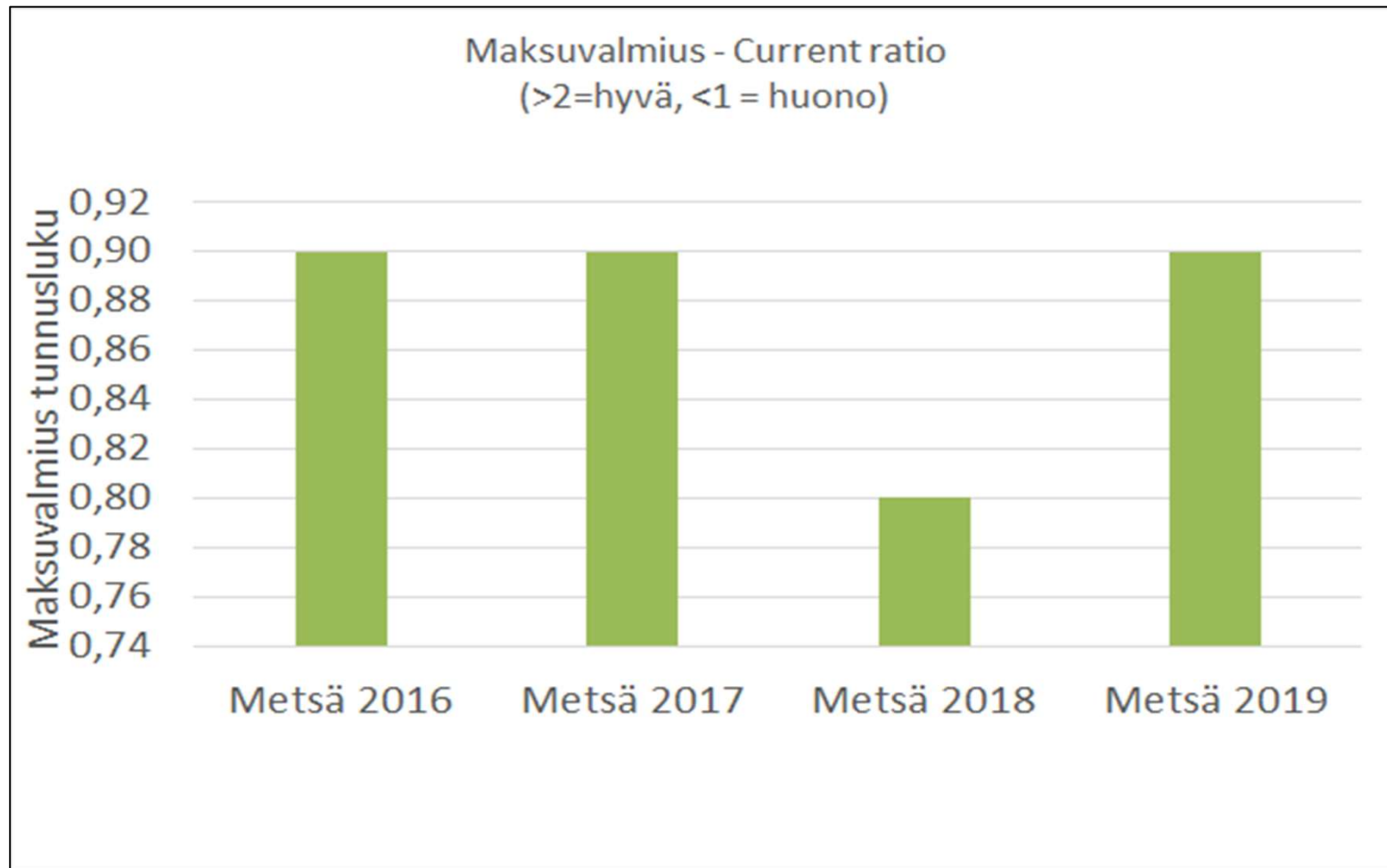

KONEYRITTÄJÄT

Koneyritysten omavaraisuus (mediaani)

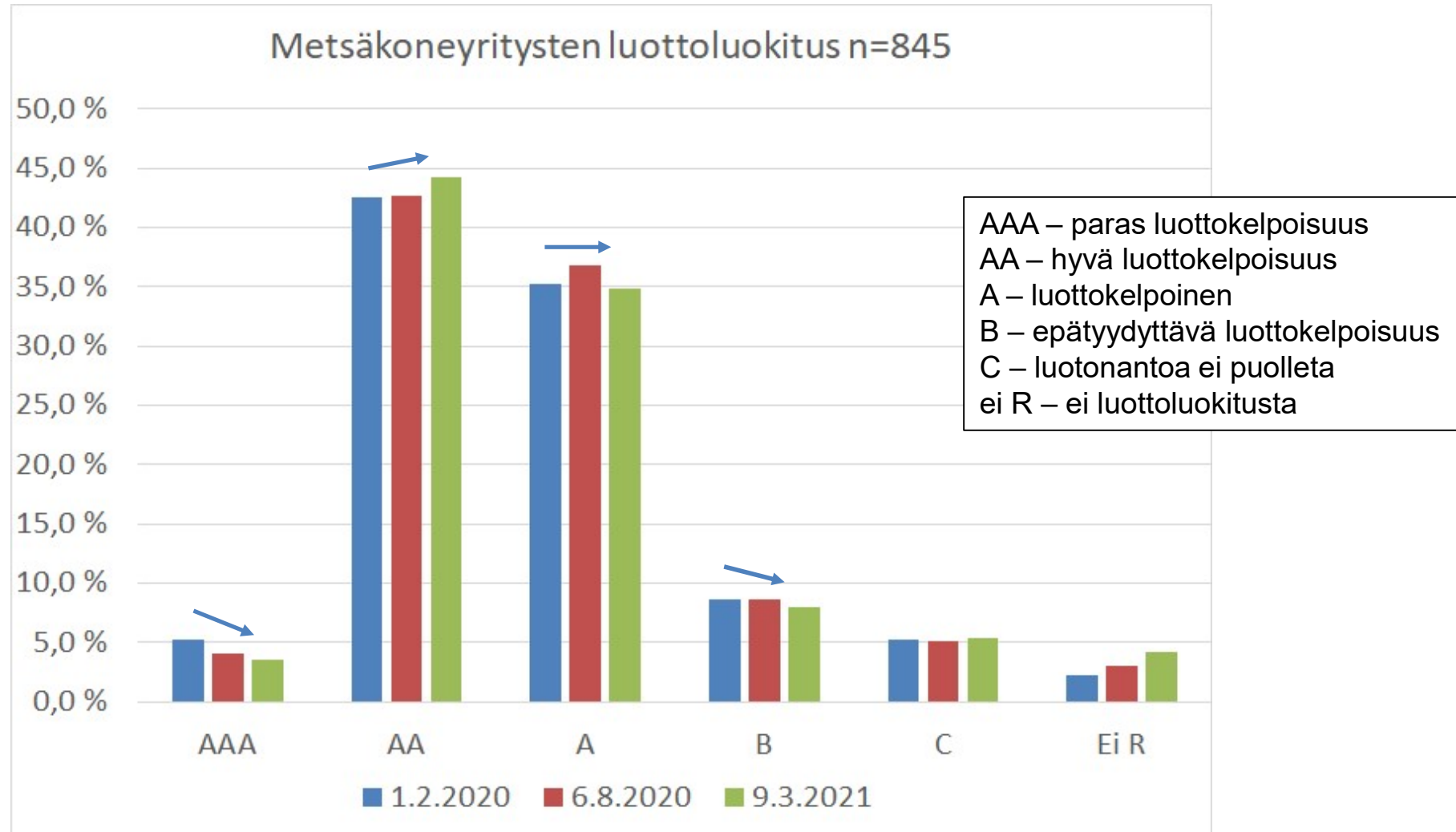
Koneyritysten maksuvalmius 2016–2019

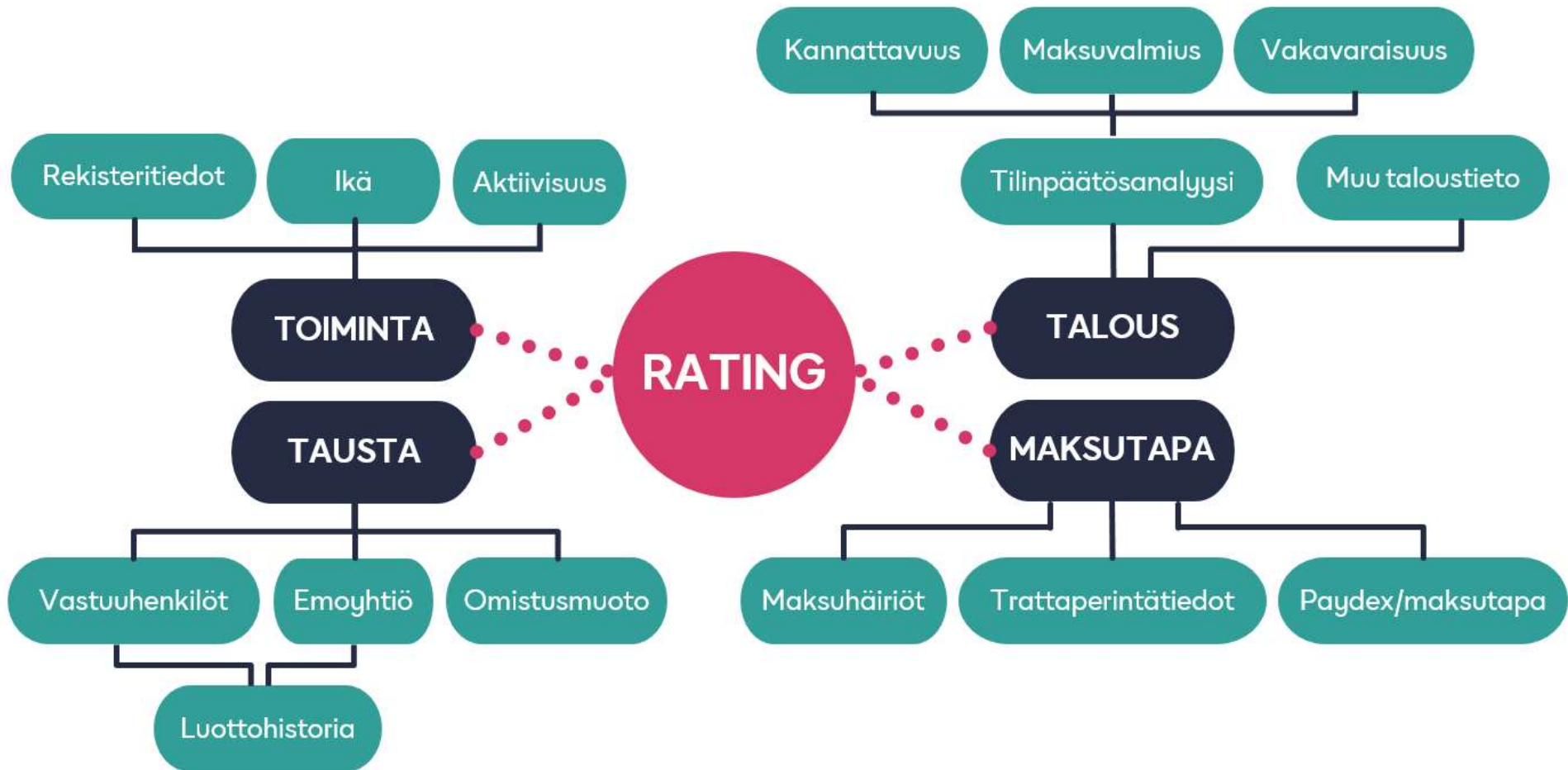
Tunnusluku kuvaa taseen nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin.

Koneyrittäjien jäsenyritysten luottoluokitus

Luottoluokituksen perusteet

Luottoluokituksen perusteet

• Toiminnan Rating-perusteet:

Vakiintunut	Toimintaa yli 2 tilikautta ja verohallinnon mukaan toiminta aktiivista
Uusi	Toimintaa alle 2 tilikautta ja verohallinnon mukaan toiminta aktiivista
Rekisteröity	Vain verohallinnon tai PRH:n perustiedot käytettävissä
Passiivinen	Vain verohallinnon tai PRH:n perustiedot, aikaisemmin aktiivinen
Selvitystilä	Toiminnan tilä YTJ:n mukaan

• Taustan Rating-perusteet:

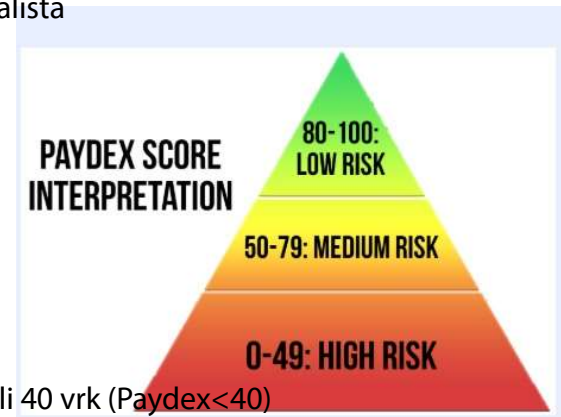
Positiivinen	Kohteella positiivinen konsernitausta tai laaja omistuspohja
Ei negatiivinen	Vastuuhenkilöiden luottohistoria positiivinen
Neutraali	Ulkomaalainen emoyhtiö tai vastuuhenkilöitä ei yksilöity
Negatiivinen	Emoyhtiön tai vastuuhenkilöiden luottohistoria negatiivinen
Ei Rating	Ei vastuuhenkilöitä, hallitus eronnut yms.

• Talouden Rating-perusteet:

Hyvä	Talouden tunnusluvut erinomaiset, mm. sipo%>15, omavaraisuus>50%
Tyydyttävä	Talouden tunnusluvut paremmat kuin mediaaniyrityksellä
Välttävä	Talouden tunnusluvut mediaaniyrityksen tasolla
Neutraali	Tilinpäätös puuttuu, on yli 24 kk vanha tai liiketoiminta marginaalista
Ei reitattavissa	Tilinpäätösanalyysi ei mahdollinen, ei käsitteellisesti liikevaihtoa
Epätyydyttävä	Talouden tunnusluvut alle mediaaniyritysten tason
Heikko	Talouden tunnusluvut heikot, oma pääoma usein menetetty

• Maksutavan Rating-perusteet:

Positiivinen	Ei maksuhäiriöitä, Paydex positiivinen (>72)
Ei negatiivinen	Ei maksuhäiriöitä, ei tuoretta Paydex-tietoa
Lievästi negatiivinen	Vanhahko maksuhäiriö tai maksuviive yli 7 vrk (Paydex 60-72)
Negatiivinen	Maksuhäiriöitä tai maksuviive yli 20 vrk (Paydex 40-59)
Erittäin negatiivinen	Useita maksuhäiriöitä tai trappaperintätapauksia tai maksuviive yli 40 vrk (Paydex<40)

KONEYRITTÄJÄT

Luottoluokituksen luokat

Rating	Osuus %	Limiittisuositus	Maksuhäiriöriski 12 kk
AAA Korkein luottoluokitus	2,7	max 9%	liikevaihdosta 1,1%
- Luottoluokitus edellyttää vakiintunutta toimintaa, positiivista tai ei-negatiivista taustaa ja maksutapaa sekä hyvää taloutta.			
AA Hyvä luottokelpoisuus	12,0	max 6%	liikevaihdosta 1,4%
- Luottoluokitus edellyttää vakiintunutta toimintaa, positiivista tai ei-negatiivista taustaa ja maksutapaa sekä tyydyttävää taloutta			
A Luottokelpoinen	62,5	max 3%	liikevaihdosta 1,7%
- Luottoluokitus edellyttää vakiintunutta toimintaa sekä positiivista tai ei-negatiivista taustaa ja maksutapaa.			
B Epätyydyttävä	5,4	ei limiittisuositusta	17,4%
- Luottoluokitus johtuu normaalisti negatiivisesta maksutavasta tai siitä, että tilinpäätösanalyysin mukaan yrityksen talous on epätyydyttävä. Myös uusi yritys, jolla on negatiivinen tausta, saa lähtökohtaisesti B-luottoluokituksen.			
C Luotonantoa ei puolleta	3,5	ei limiittisuositusta	39,3%
- Luottoluokitus johtuu normaalisti erittäin negatiivisesta maksutavasta tai siitä, että tilinpäätösanalyysin mukaan yrityksen talous on heikko.			

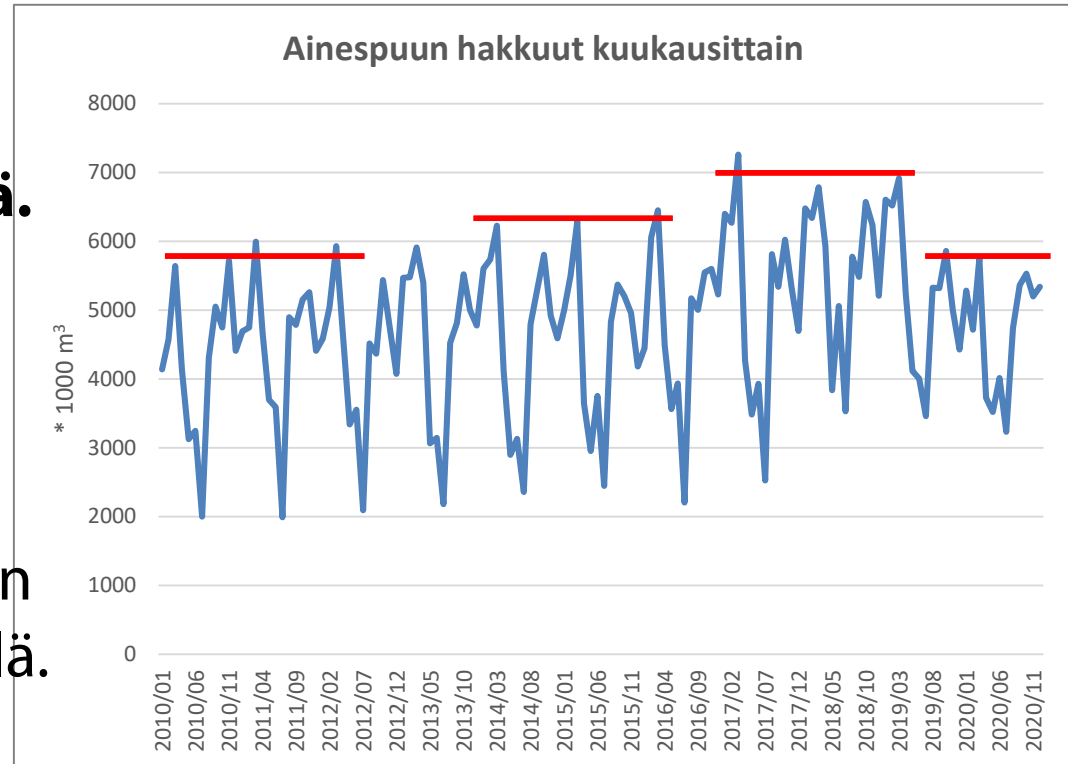

1. Yleinen kannattavuuden kehitys – syitä heikkoon kehitykseen

Kausivaihtelu

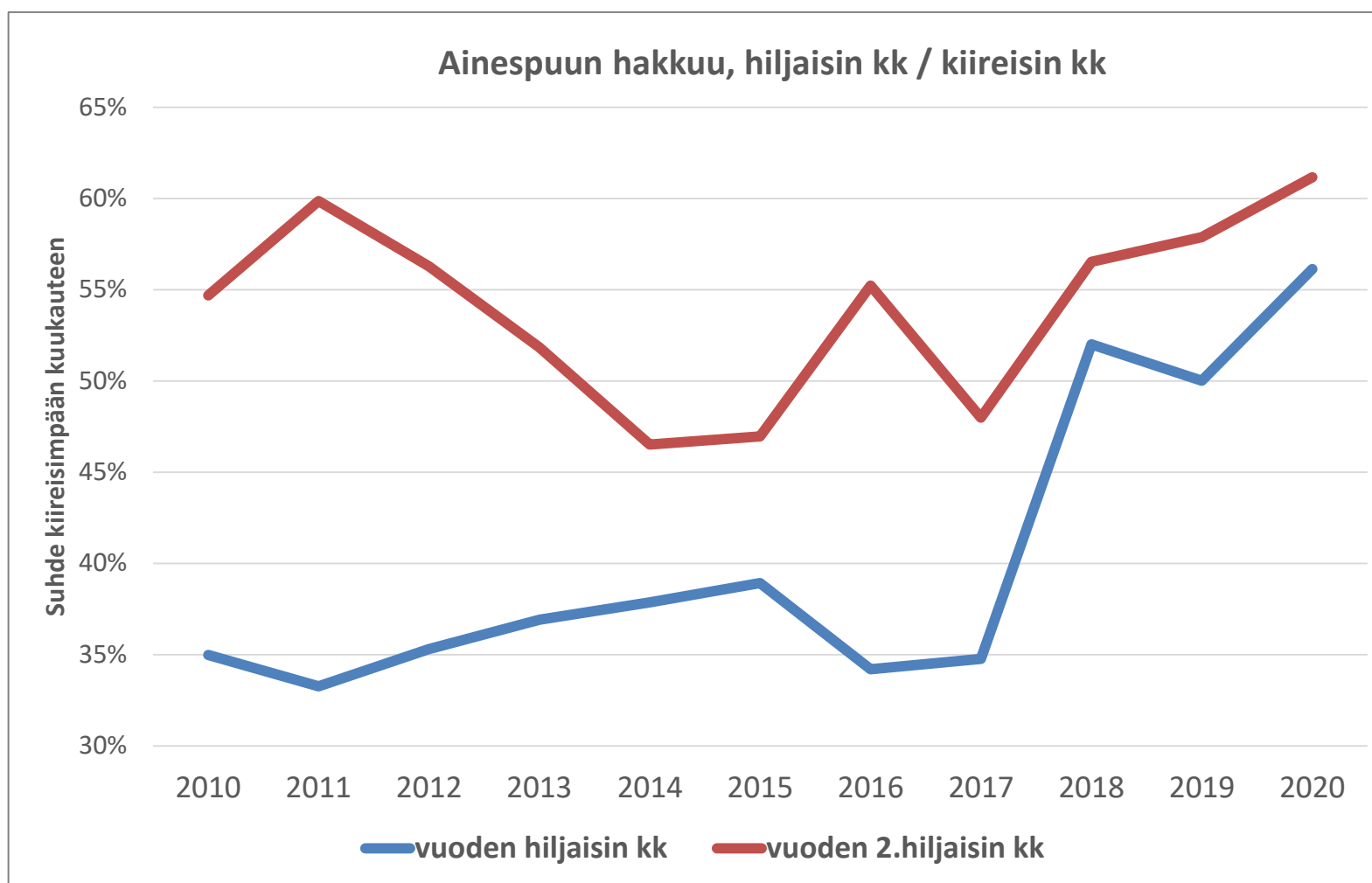
- **Kausivaihtelu on suurin metsäkoneyrityksen tulosta heikentävä tekijä.**
→ Kausivaihtelun vähentämisellä saataisiin merkittävämpi kannattavuuden parantuminen kuin millään muulla yksittäisellä tekijällä.

- **Metsätehon (Tuloskalvosarja 8/2017) mukaan yrittäjien korjuu- ja kuljetuskaluston osalta kustannus on 48 milj. € vuodessa (kokonaiskustannus puun toimitusketjulle 70 milj. €).**

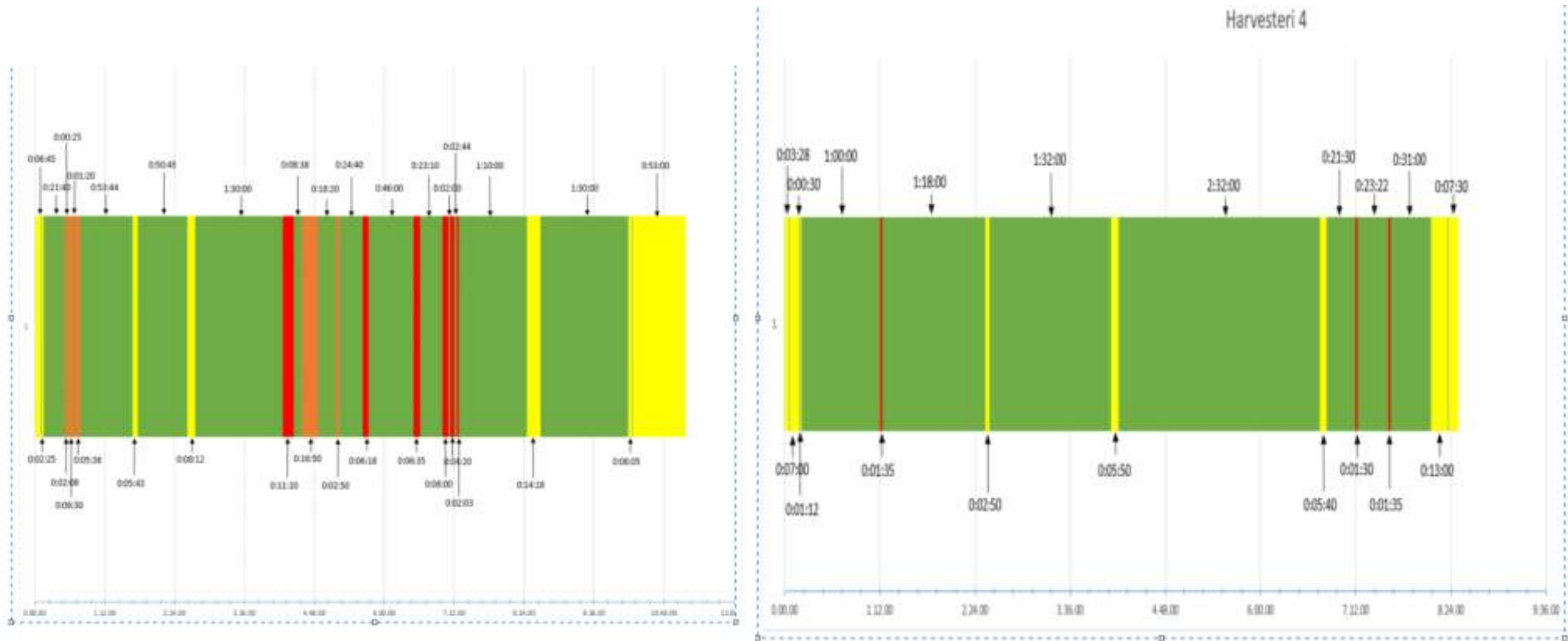
Työmäärät tasoittuneet kuukausitasolla

Hakkuumäärien lähde: Luke, suhdeluku laskettu niiden perusteella

Kuljettajan työpäivä

Lähde: Miikka Kortelainen ja Elias Juvonen, Harvesterityön keskeytykset ja ajanmenekki

Koneyritysten kannattavuus 5.5.2021

Tuottamaton työ ja 15 minuutin säästön/tehostamisen merkitys

	Aloitus- ja lopetustoimet, min./työmaa	Tiedonkeruu, syöttö ja lähetys, min./pv		Mittaustarkkuuden omavalvonta, min./vko
		hakkuu	ajo	
Keskiarvo	29	15	9	64

Tehostaminen / tuottamattoman työn väheneminen	
	15 min/vko
=	11,25 tuntia/vuosi
Vaikutus tuotantomäärään	= 158 m ³ /kone
Vaikutus tulokseen	= 1 811 € / vuosi/kone

- Jos työtä voitaisiin tehostaa tai säästää 15 min/vko/kone
→ Taloudellinen vaikutus 1 811 €/kone/vuosi
→ 3,26 milj.€/v toimialalla
- **Vaatii tekemisen hiomista koko puunkorjuuketjussa**

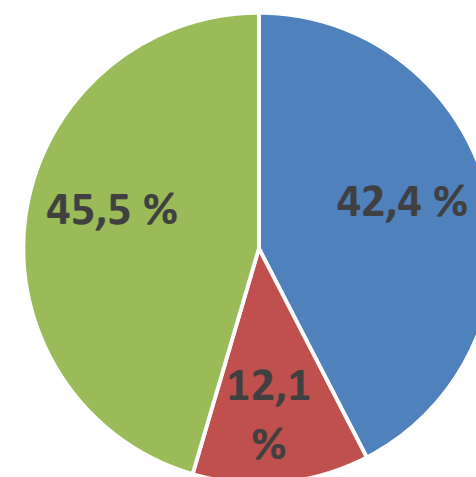

Maksuaikataulut

- Maksuajat ovat pidentyneet viime vuosina.
- Koneyrittäjien toteuttaman kyselyn mukaan sopimuksissa maksuajan mediaani oli 21 vrk vuonna 2020.

Lähde: Koneyrittäjien asiakastahokysely 2021

Maksuajat

■ <=14 vrk ■ 14<x<=21 ■ >21 vrk

Huom! Laki kaupallisten sopimusten maksuehdoista 5 § ([10.4.2015/385](#)): Jos velallinen on elinkeinonharjoittaja, maksuaika saa ylittää 30 päivää vain, jos siitä on nimenomaisesti sovittu.

2. Keinoja kannattavuuden kehittämiseen

Kausivaihtelun vähentämiskeinoja

Tiet kuntoon – Tieto reiteistä kuntoon

Kantavuuden parantaminen
(Huom! lisäinvestoinnit maksavat ja niillekin on saatava tuottoa)

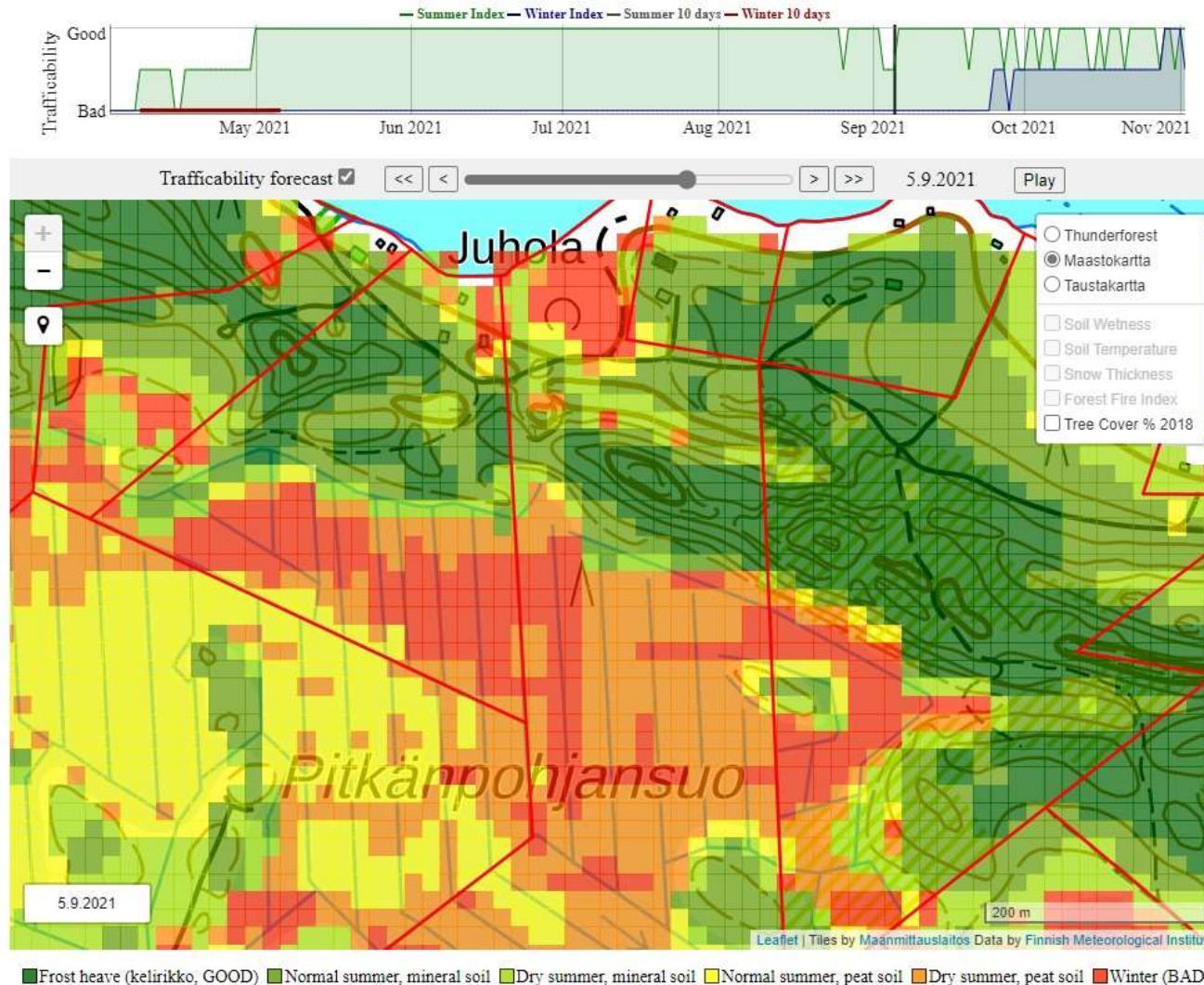
Aina on hyvä hetki hakata -asenne

Kausivaihtelun vähentämiskeinoja

- Korjuukelpoisuuskartat ja Harvester Seasons –palvelu, <https://harvesterseasons.com/>

62.31, 29.94

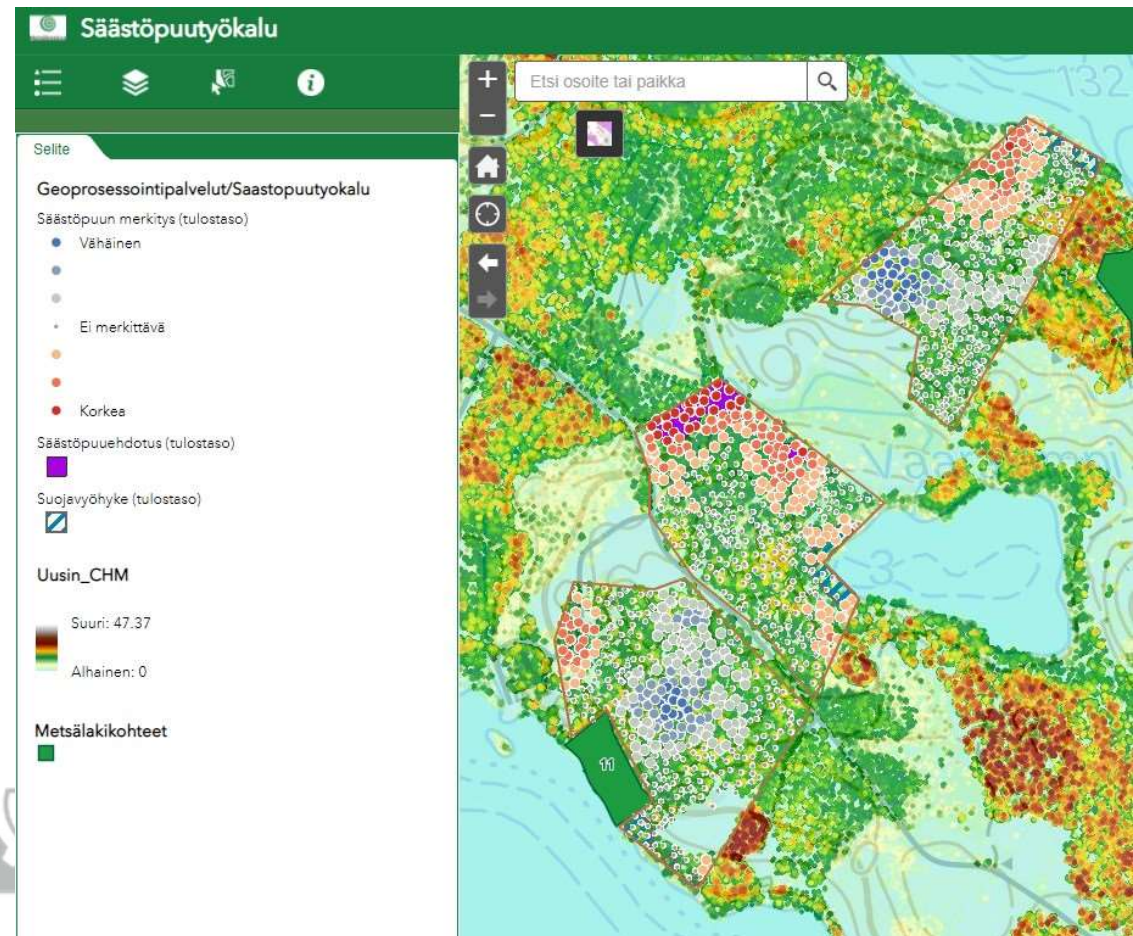

Koneyritysten kannattavuus 5.9.2021

ITTÄJÄT

Lisää minuitteja varsinaiseen työhön

- Siirtojen minimointi
 - yksittäisen puutavaralajin perästä juokseminen pois
 - yksikin turha siirto heikentää merkittävästi energiatehokkuutta ja tulosta.
- Työmaan ennakkosuunnittelu
 - Auttaisiko säästöpuu-simulaattori:
<https://www.metsakeskus.fi/fi/ajankohtaista/saastopuiden-valinta-helppottuu-uuden-tyokalun-avulla>

Yrityksen johtaminen

- Liiketoiminta- ja työsuhdeosaaminen
 - Sopimusosaaminen, investointilaskelmat
 - TES (jaksotyö, kannustava palkkaus)
- Henkilöstöjohtaminen
 - Vuorovaikutus, tavoitteet, seuranta, palaute
- **Tiedolla johtaminen / seuranta**
 - Vaatii yhtenäiset toimintatavat koko yrityksessä
 - Kulujen ja tuottavuuden seuranta
 - Tuottavuuden seuranta lisää tuottavuutta.
 - Mahdollistaa kannusteiden käyttöönoton, joka parantaa edelleen tuottavuutta.
 - Kuljettajien välisten erojen pienentäminen
 - tehokkaiden toimintatapojen valmennus/välitys

Aineistoja

- <https://verkkokauppa.oph.fi/sivu/tuote/osaava-yrittaja-metsakonealalla/2448770>

KONEYRITTÄJÄT

Koneyrittäjien Datapankki

4. Koneyrittäjien Datapankki kannattavuuden kohentamisen apuna

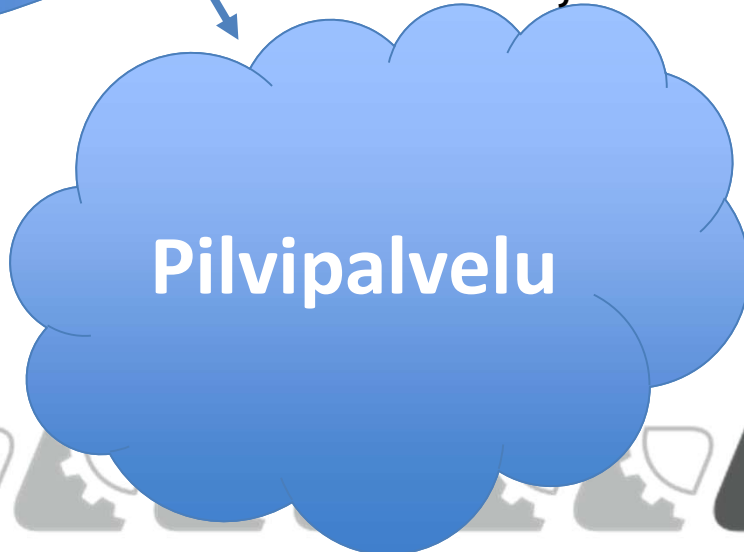

DATAPANKKI 2021

Tiedonsiirto koneisiin
asennettavalla
Datasender-ohjelmalla
*.mom, *.drf

- Raportit halutulta ajanjaksolta koneittain, kuljettajittain, asiakkaittain (= urakanantajittain) ja leimikoittain
- Tuottavuus, m³ ja runkoa/h (G15)
- Lyhyiden katkojen osuus
- Polttoaineen kulutus, l/h ja l/ m³
- Tuotto, €/h
- Vertailu, m³ /h järeysluokittain
- Ajokoneesta kuormat, kuutiot, taksamatka ja ajettu matka

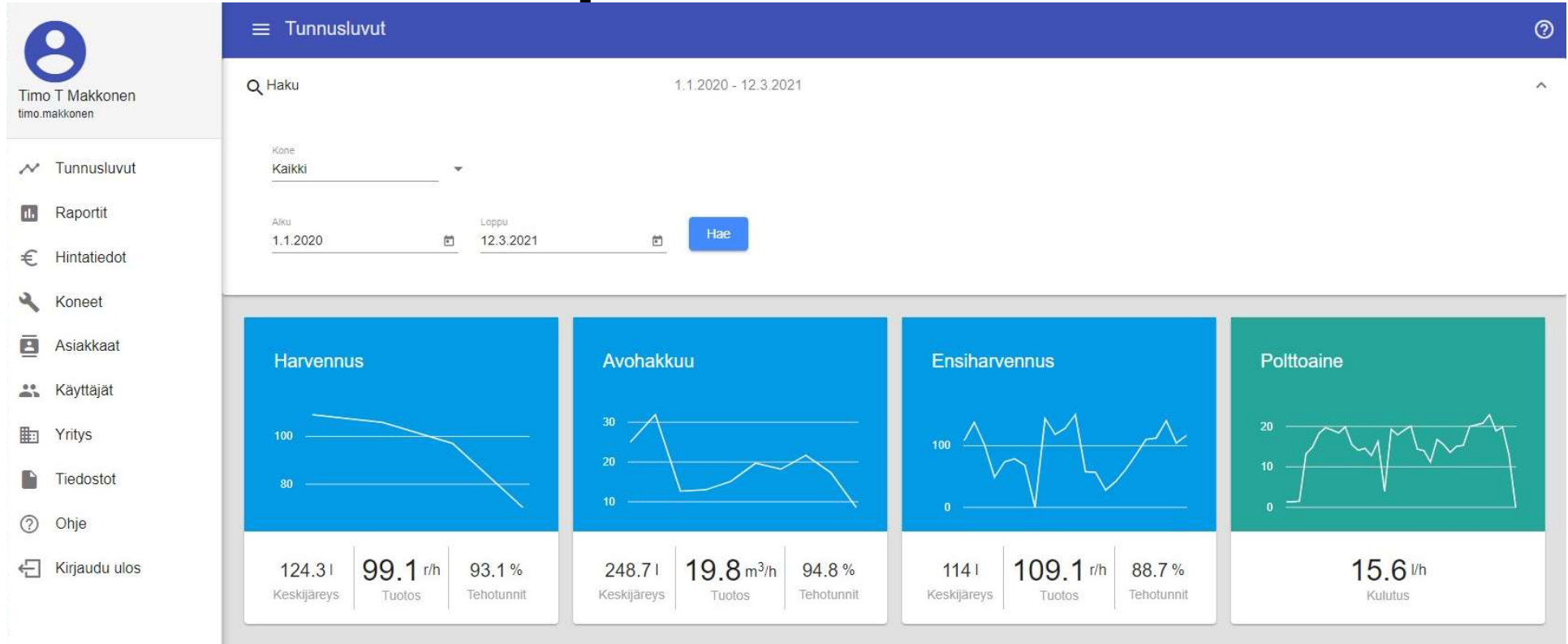
KONEYRITTÄJÄT

Muutokset näkyväksi

	Hakkuukone		
Lyhyet katkot, vähentyminen	0,20	%	
		0,96 min/pv	
		4,8 min/vko	
		211 min/vuosi	
		4 tuntia/vuosi	
	14	tuotos, m3/h	
Lisääntynyt tuotanto		49 m3/v	
	10	hinta, €/m3	
Lisääntynyt liikevaihto /tulos		493 €/v	
Johtopäätös: Pienikin lyhyiden katkojen muutos vaikuttaa tulokseen merkittävästi.			

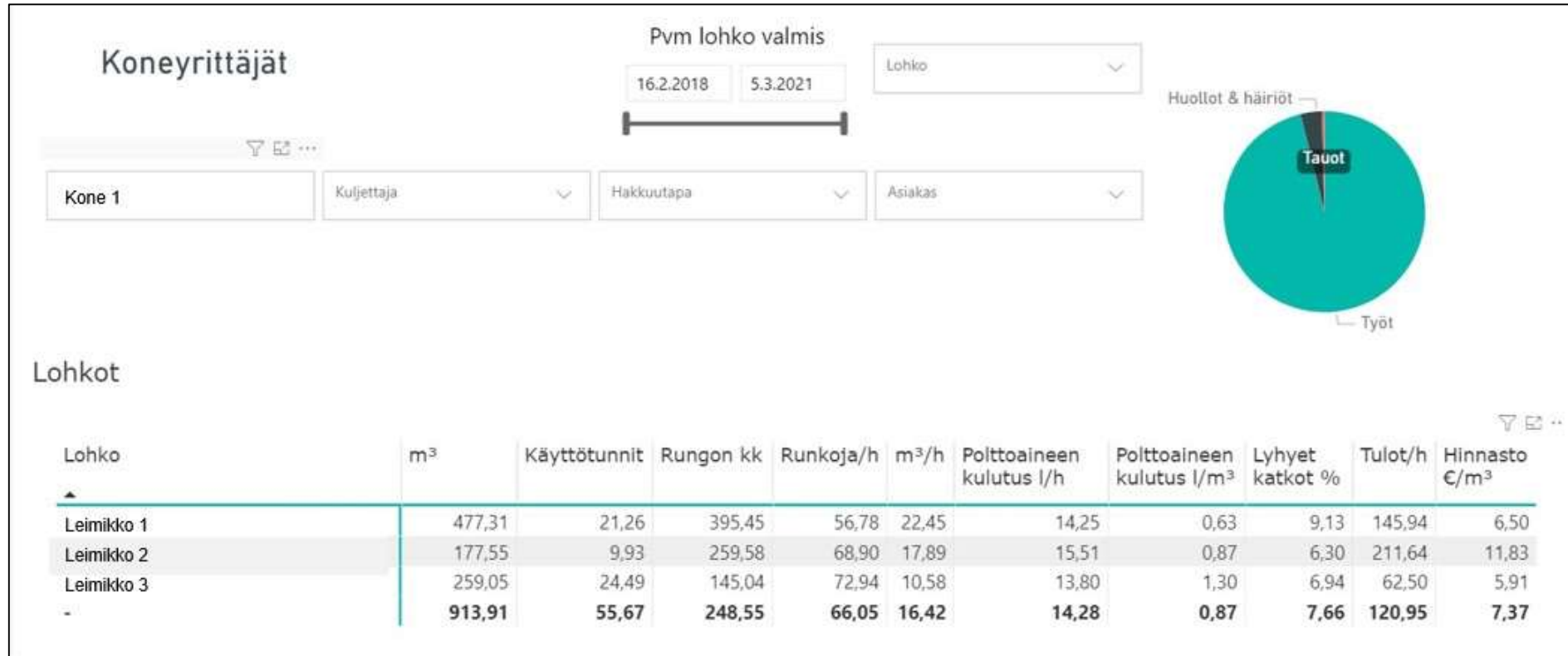
Datapankin aloitussivu

- Järjestelmään syötettävä hintatiedot (asiakkaan ja työlajin tunnistamiseksi), koneet ja käyttäjät
- Työlajeittain keskijäreys, tuotos ja tehotunnit sekä erikseen polttoaineen kulutus.

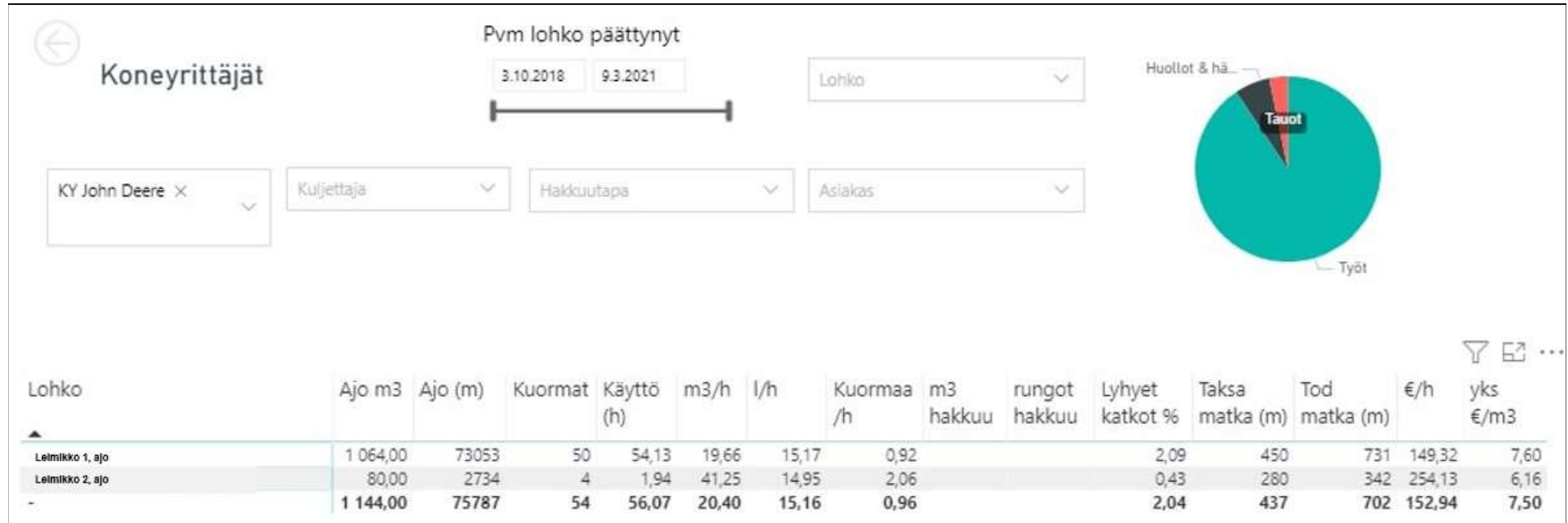
Hakkuun tuotosraportin lohkovälilehti

- Tuotosraportilla kokonaiskuutiomäärä, käyttötunnit, järeys, tuotos (runkoa/h ja m³/h), polttoaineen kulutus (l/h ja l/m³), lyhyet katkot ja tulot/h sekä taksa €/m³.
- Tiedot tarkasteltavissa aikarajauksella, kuseittain, koneittain ja työlajeittain.

”Se mikä hakkuulla tienataan, niin ajossa hukataan”

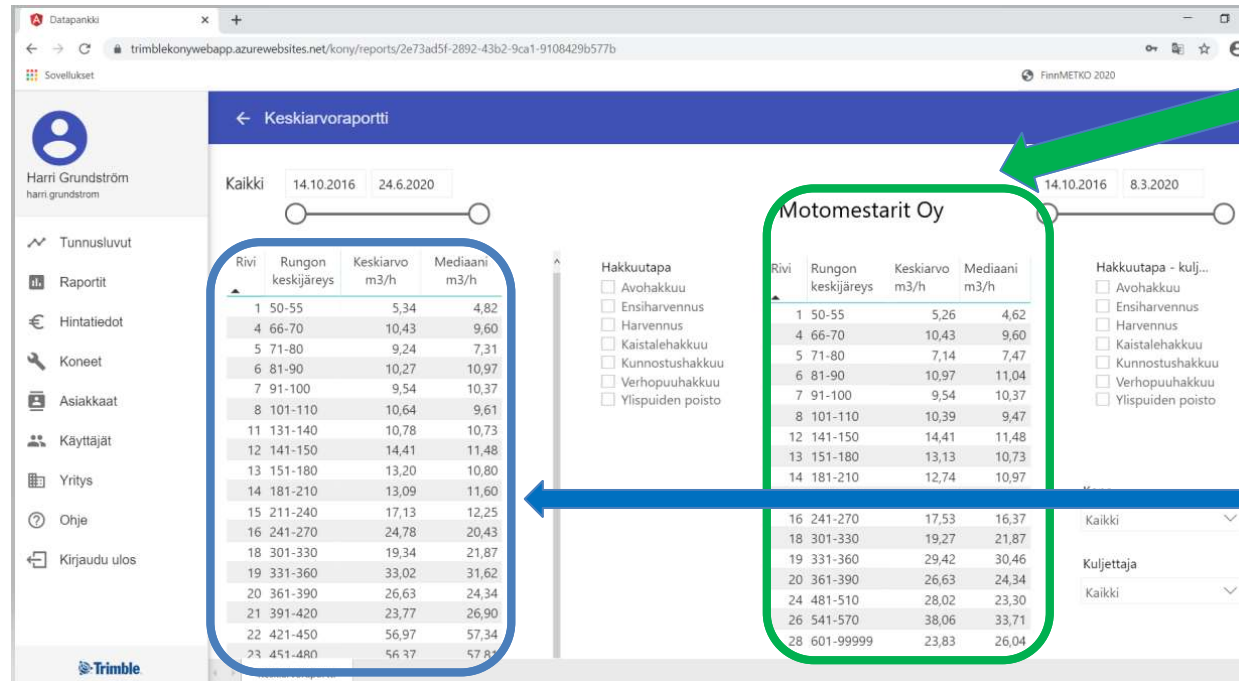

- Ajokoneraportilla:

- ajetut kuutiot (ajo m³),
- Tehokas työaika (G15)
- Tuotto/G15 tunti ja taksa (€/m³)
- ajomatka ja kuormat
- taksamatka ja todellinen ajettu matka

- **Keskiarvoraportti = oman yrityksen vertailu muihin**

Oman yrityksen tuotos m3/h

Valitse haluttu aikaväli

Vertailu tehtävissä myös hakkuutavoittain

Kaikkien Datapankin koneiden keskiarvo

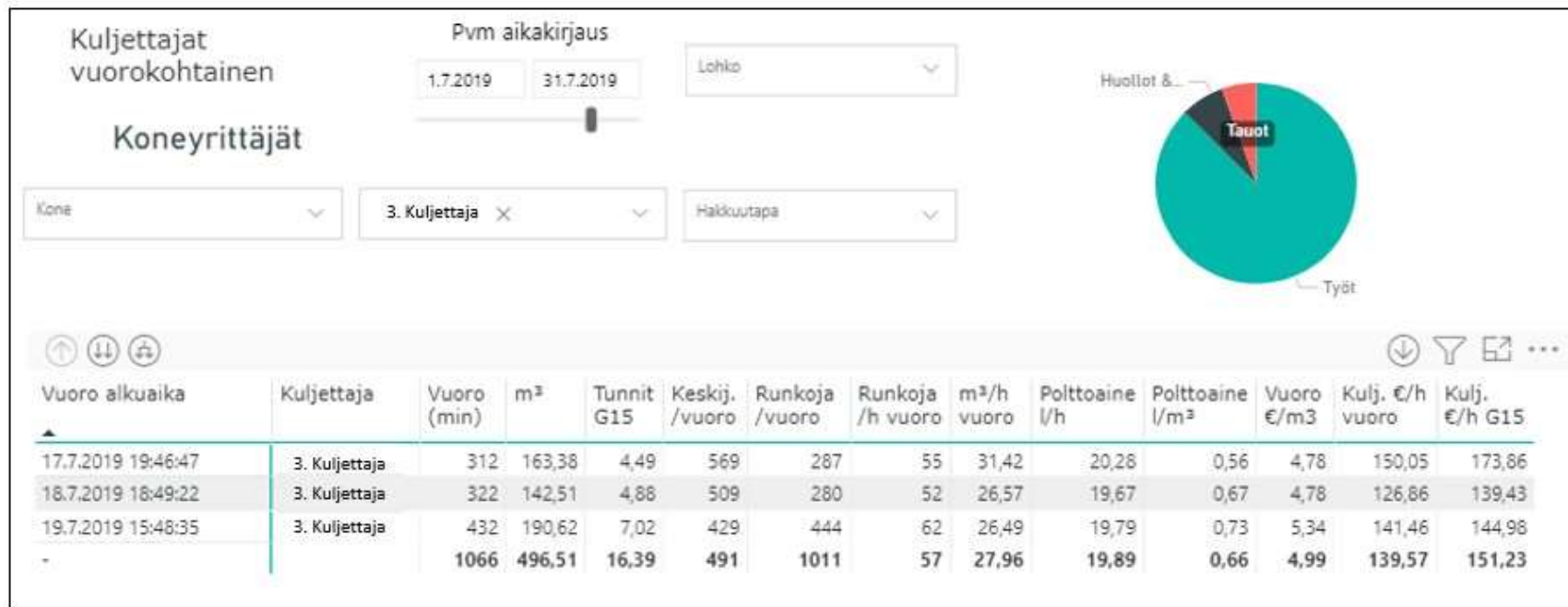
- Vertailulukuna on m³/h eri keskijäreyksillä

KONEYRITTÄJÄT

Kannustava palkkaus

- Kuljettajan vuorokohtaisella raportilla voidaan tuottaa kannustavan palkkauksen perusteena olevat tiedot.

- HUOM! Yrityksen tulo eli taksa määräytyy lohkon keskijäreyden mukaan ja siksi se poikkeaa tässä esitetystä.

Koneyrittäjien Datapankki

Tutustu Datapankkiin www.koneyrittajat.fi/datapankki

Koneyrittäjien Datapankki palvelun tarjoaa
Finnmetko Oy

teknisestä toteutuksesta vastaa
Trimble Forestry Europe Oy

asiakasvastaava Harri Grundström, p. 040 9009 427,
harri.grundstrom@koneyrittajat.fi

Kannustepalkkauksen käyttöönotto -prosessi

1. Muodosta malli, selvitä mallin tietotarpeet
2. Suunnittele tiedonkeruu = seuranta kuntoon !!!
 - Kannustavan palkkauksen suunnitteluvaiheessa kannattaa keskustella oman tilitoimiston kanssa ja sparrata ajatuksia!
3. Testaa mallin toimivuutta tuntipalkkauksen rinnalla → vaikutuspotentiaali
4. Esittele työntekijöille, ota palaute vastaan
5. Täsmennä palautteen perusteella
6. Sovi kokeilusta
7. Kokeile
8. Täsmennä
9. Sovi käyttöönotosta ja tarkasteluväleistä
10. Seuranta

KONEYRITTÄJÄT

Koneyrittäjien Datapankki

KIITOS!
KYSYMYKSIÄ?

Timo Makkonen, timo.makkonen@koneyrittajat.fi

KONEYRITTÄJÄT